

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

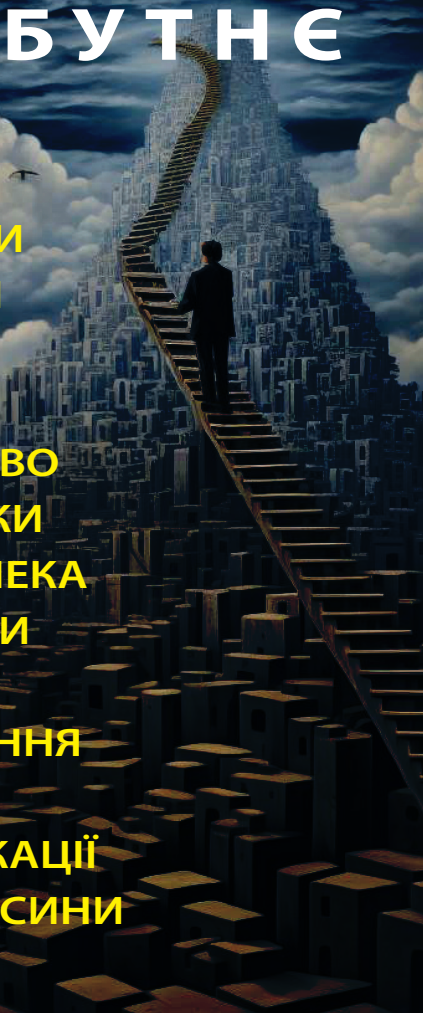
РЕАЛЬНІСТЬ У РЕЖИМІ КРИЗИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТУДІЇ

27 березня 2026 р., м. Харків, Україна

С МАЙБУТНЄ

У
Ч
А
С
Н
І
С
Т
Ь

ІСТОРИЧНІ НАУКИ
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ
ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО
ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ
ПОЛІТИЧНІ НАУКИ
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
КУЛЬТУРОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

РЕАЛЬНІСТЬ У РЕЖИМІ КРИЗИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТУДІЇ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 27 березня 2026 р.)

Харків
«Право»
2026

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
№ 284 від 16 лютого 2026 р.*

Редакційна колегія:

Кузь О. М., доктор філософських наук, професор (голова);
Герасіна Л. М., докторка соціологічних наук, професорка;
Прудников В. А., кандидат юридичних наук, доцент;
Чернишова Т. О., кандидатка філологічних наук, доцентка;
Шевченко Л. С., докторка економічних наук, професорка

Реальність у режимі кризи: міждисциплінарні студії : матеріали
P31 Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 берез.. 2026 р.) / [редкол.:
Кузь О. М. (голова), Герасіна Л. М., Прудников В. А та ін.] ; Аналіт.
центр сучас. гуманітаристики ; Харків. асоц. політологів. – Харків :
Право, 2026. – 120 с. – DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178848149>.
ISBN 978-617-8848-14-9

Матеріали конференції містять доповіді, у яких висвітлено між-
дисциплінарні спроби осмислення реальності в режимі кризи, розгля-
нуто проблеми кризового менеджменту крізь призму філософського,
правового, психологічного, філологічного аналізу, кризові аспекти
в управлінні бізнесом під час війни, перспективи розвитку кризової
дипломатії в умовах глобальної трансформації світового порядку, во-
лонтерство в умовах кризового стану соціуму, особливості адаптації
молоді в умовах воєнного стану та кризових ситуацій, життя українсько-
го суспільства в умовах російської агресії.

УДК 001+004+005+070+14+159.9+316+32+33+34+35+37+65+78+82

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

© ГО «Аналітичний центр сучасної
гуманітаристики», 2026

© Харківська асоціація політологів, 2026

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2026

Предибайло П. В.
здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня, 4 курс,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

АНАЛІЗ ПРАВОРАДИКАЛЬНИХ НАРАТИВІВ У СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ X: ПРИКЛАД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Зростання підтримки праворадикальних сил у Європі вимагає точних методів аналізу причин поширення екстремістських ідеологій та праворадикального дискурсу загалом. Одним із методів, який широко та ефективно використовують праворадикали для залучення підтримки електорату та поширення своїх ідей, є використання соціальних мереж. Соціальні мережі використовуються як платформи, спрямовані на переконання та маніпулювання думкою аудиторії. Однією з таких мереж є мережа X, до 2023 року відома під назвою Twitter. X як платформа для взаємодії та поширення надає унікальний погляд на повсякденне спілкування прихильників радикально правих. Спираючись на дослідження «Правий дискурс щодо міграції: аналіз твітів, пов'язаних з міграцією, у правих та ультраправих політичних рухах» [1], автори проаналізували закономірності наративів щодо міграції, мови ворожнечі та методів переконання, які використовують праві та радикально праві суб'єкти. Було досліджено сучасні виклики, що виникають і поширюються на платформах соціальних мереж внаслідок дій правих екстремістів.

Актуальність аналізу правих та радикально правих публікацій у соціальних мережах спричинена зростанням підтримки праворадикальних політичних партій у Європі та за її межами [2], а також зростанням кількості їхніх прихильників, залучених до цих рухів через мобілізацію в соціальних мережах. Така платформа, як X, використовується для «поширення, взаємодії, мобілізації та формування образу інфлюенсерів і лідерів думок і як стратегічний інструмент для вибору тем, пропаганди та фейкових новин» [3]. Цінність аналізу дискурсу в соціальних мережах полягає в тому, що дослідження дає змогу отримати доступ до «первинних» даних, що ще не були спотворені впливом дослідника.

Аналіз онлайн-комунікації є важливим для розуміння механізмів політичної мобілізації та електорального успіху праворадикальних партій [4].

Особливо важливою галуззю для аналізу є тематика міграції, що часто стає центральним елементом праворадикального дискурсу. У руках радикально правих тема міграції стає інструментом пропаганди, часто пов'язується із загрозами безпеці, культурній ідентичності та соціальної стабільності.

Метою даного дослідження є аналіз праворадикальних наративів у соціальній мережі X на прикладі Великої Британії. Для досягнення мети були поставлені такі дослідницькі питання.

1. Які основні теми домінують у праворадикальному дискурсі у Великій Британії?

2. Які наративи формуються навколо проблеми міграції?

3. Як ці наративи змінюються в часі та корелюють із політичними подіями?

Емпіричною основою дослідження «Правий дискурс щодо міграції: аналіз твітів, пов'язаних з міграцією, у правих та ультраправих політичних рухах» є корпус MIGR-TWIT [5], який містить повідомлення правих і праворадикальних політичних акторів у соціальній мережі X. Підкорпус Великої Британії в дослідженні охоплює період 2012–2022 років і складається з 6472 твітів, опублікованих 12 політичними партіями та діячами. Більшість твітів опубліковано Партією незалежності Великої Британії, євроскептичною правопопулістською політичною партією, яка досягла піку в середині 2010-х років і була найбільшою партією, що представляла Велику Британію в Європейському парламенті. У даному дослідженні використано методологічний підхід, який поєднує інструменти обробки природної мови (NLP) із соціально-науковим аналізом для дослідження праворадикального дискурсу в соціальних мережах. Зокрема, автори застосовують три ключові аналітичні методи: тематичне моделювання, аналіз токсичності та аналіз стратегій переконання. Для виявлення латентних тематичних структур у корпусі твітів автори використовують метод тематичного моделювання, що дає змогу автоматично ідентифікувати кластери тем у великих масивах текстових даних. Для ідентифікації шкідливих твітів було використано стандартний багатомовний класифікатор токсичності [6], що позначає токсичні пости наступними категоріями: образливість (obscenity), загрози (threat), образи (insult), атаки на ідентичність (identityattack) та сексуально відвертий контент (sexualexplicitness). Під час аналізу взаємодії між контентом соціальних мереж, політичними рухами, залученням користувачів та увагою громадськості важливим є розуміння стратегій переконання. Швеммер підкреслює, що характер переданого повідомлення суттєво впливає на реакцію аудиторії

[7]. З цього приводу для визначення 20 ієрархічно організованих методів переконання було використано модель mBART-50 [8], за допомогою якої було виявлено та проаналізовано такі поширені та характерні для праворадикального дискурсу техніки: апеляція до страху, використання емоційно забарвленої лексики та апеляція до авторитету.

Результати тематичного моделювання дозволили виявити 39 основних тем у британському дискурсі. Найбільш значущими серед них є теми, пов'язані з імміграцією, контролем кордонів, Brexit та політичними програмами. Найпоширенішою темою є «Погляди Найджела Фараджа на імміграцію та прикордонний контроль». Пости, що торкаються цієї теми, загалом складаються з коментарів щодо імміграційних показників або попереджень про вплив іммігрантів до Великої Британії, пов'язуючи цю нібито загрозу з членством Великої Британії в ЄС та пропонуючи рішення у вигляді виходу з ЄС. Варіант вирішення цієї проблеми у вигляді посилення прикордонного контролю вбачається неможливим для досягнення. Другою за частотою темою є «Платформи та маніфести політичних партій». Ключові слова, такі як «лейбористи», «ukip» та «голосувати», стосуються основної політичної опозиції UKIP з Лейбористської партії та важливості отримання голосів її прихильників.

Простежується типовий акцент правого популізму на сміливості говорити правду, захисті права людей на свободу слова та подолання проблем із імміграцією та нібито спричиненою нею злочинністю. Праві та радикальні праві політики у своїх публікаціях у соціальних мережах, зокрема X, часто не цураються брати на себе роль жертви, що нібито стала об'єктом дискримінації та «фейкових новин» провідних ЗМІ. Це типова для популістського дискурсу риторика протиставлення «народу» та «еліт», що також відзначається у дослідженнях [9].

Третя за поширеністю тема – «Зростання ультраправого екстремізму в Європі: зіткнення між мігрантами та корінним населенням». Ключові слова TF-IDF, такі як «ліберал», «еліта», «ліберали», «європа», «різноманітність», «велика заміна», «збагачення», «війна», «біженці», стосуються поширеної популістської тактики залякування щодо лібералів та різноманітності, що призводить до так званої Великої заміни – теорії змови білих націоналістів-ультраправих, згідно з якою біле європейське населення демографічно та культурно замінюється небілими мігрантами/біженцями, особливо з мусульманських країн.

Діахронічний погляд на ці теми у британському дискурсі демонструє їх поширення приблизно під час так званої кризи біженців, яка охопила Європу в 2015 році. Три найпопулярніші теми: «Найджел Фараж про імміграцію та прикордонний контроль», «Платформи та маніфести політичних партій», «Зростання ультраправого екстремізму в Європі: зіткнення між мігрантами та корінним населенням», – усі вони мають піки у 2015 році. Остання, однак, має найвищий пік у 2017 році, що можна пов'язати з широко медіатизованим нападом у Німеччині, в якому брав участь афганський шукач притулку. Також у 2015 році досягла піку четверта за частотою тема «Brexit та прикордонний контроль», а також кілька менш поширених тем про імміграцію, політичні реформи та політичний дискурс. Більше того, тема «Проникнення терористів ІДІЛ через наплив мігрантів загрожує національній безпеці Європи» не існувала до 2015 року, доки вона раптово не вибухнула такими ключовими словами, як «ІДІЛ», «бійці», «джихадисти», «ісламські», «терористи», «приплив», «використання», «повінь», «європа», «екстремісти». Це підтверджує висновок про залежність онлайн-дискурсу від офлайн-подій.

Аналіз токсичності публікацій показав наявність значної кількості повідомлень, що містять образи, загрози та атаки на ідентичність. Особливо поширеними є напади на мігрантів як соціальну групу, що сприяє посиленню міжгрупових конфліктів. Найпоширенішими стратегіями переконання є *ad hominem*, емоційно забарвлена лексика, апеляція до страху та раціоналізація позиції. Ці техніки спрямовані на емоційний вплив на аудиторію та формування поляризованого сприйняття політичних питань. Як зазначає Швеммер, характер повідомлення значною мірою визначає рівень залученості аудиторії, що пояснює ефективність таких стратегій [7].

Отже, результати дослідження підтверджують, що соціальна мережа X є важливим інструментом поширення праворадикальних наративів у Великій Британії. Використані у ньому методи обробки природної мови дозволяють виявити ключові теми, риторичні стратегії та динаміку розвитку дискурсу. Основними характеристиками праворадикального дискурсу є домінування наративів загрози, пов'язаних із міграцією, активне використання емоційно забарвленої та агресивної риторики, залежність інтенсивності дискурсу від політичних подій, застосування маніпулятивних стратегій для впливу на аудиторію. Отримані результати мають важливе

значення для розуміння процесів цифрової радикалізації та формування громадської думки. Вони також можуть бути використані для розробки стратегій протидії поширенню екстремістського контенту в соціальних мережах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Chatterjee N., Bajt V., Zwitter Vitez A., Pollak S. The «Right» Discourse on Migration: Analysing Migration-Related Tweets in Right and Far-Right Political Movements. *JADT 2024: 17th International Conference on Statistical Analysis of Textual Data, 25–27 June 2024, Brussels (Belgium)*. P. 199–208. DOI: 10.48550/arXiv.2510.21220
2. Brubaker R. Between nationalism and civilizationism: the European populist moment in comparative perspective. *Ethnic and Racial Studies*. 2017. Vol. 40, Issue 8. P. 1191–1226. DOI: <https://doi.org/10.1080/01419870.2017.1294700>
3. Pérez Curiel C. Trend towards extreme right-wing populism on Twitter: an analysis of the influence on leaders, media and users. *Comunicación y Sociedad*. 2020. Vol. 33, Issue 2. P. 175–192. DOI: 10.15581/003.33.2.175–192
4. Kaiser J., Rauchfleisch A., Bourassa N. Connecting the (far-)right dots: a topic modeling and hyperlink analysis of (far-)right media coverage during the US elections 2016. *Digital Journalism*. 2019. Vol. 8, Issue 3. P. 422–441. DOI: <https://doi.org/10.1080/21670811.2019.1682629>.
5. Battaglia E., Blandino G., Jeon S., Pietrandrea P., Stoian A. MIGR-TWIT corpus: migration tweets of right and far-right politics in Europe. *Zenodo*. November 22, 2022. DOI: 10.5281/zenodo.7257709
6. Hanu L., Unitary team. Detoxify. 2020. URL: <https://github.com/unitaryai/detoxify>
7. Schwemmer C. The limited influence of right-wing movements on social media user engagement. *Social Media + Society*. 2021. Vol. 7, Issue 3. DOI: <https://doi.org/10.1177/20563051211041650>
8. Tang Y., Tran C., Li X., Chen P.-J., Goyal N., Chaudhary V., Gu J., Fan A. Multilingual translation with extensible multilingual pretraining and finetuning. 2020. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2008.00401>
9. Conover M. D., Ratkiewicz J., Francisco M. R., Gonçalves B., Menczer F., Flammini A. Political polarization on Twitter. *Proceedings of the Fifth International AAAI Conference on Weblogs and Social Media*. 2011. Vol. 5, No. 1. P. 89–96. DOI: <https://doi.org/10.1609/icwsm.v5i1.14126>

Науковий керівник: доктор філософських наук, професор **О. М. Кузь**

ЗМІСТ

Секція: Економічні науки

Живко З. Б., Остапенко О. М., Шегинська А. І.

Кризові аспекти в управлінні бізнесом під час війни.....3

Клецик В. І.

Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств
в умовах російсько-української війни 8

Шевченко Л. С.

Фірма в інноваційній реальності: пошук конкурентних переваг 11

Секція: Психологічні науки

Белєцька А. Є.

Особливості адаптації молоді в умовах воєнного стану та кризових
ситуацій: психологічні аспекти.....16

Голуб А. Ю.

Інтернет-залежність та її взаємозв'язок із рівнем тривожності
особистості. 19

Секція: Філософські науки

Куцепал С. В.

Волонтерство в умовах кризового стану соціуму 22

Палагута В. І.

Феномен модальної влади в біополітиці М. Фуко 24

Секція: Історичні науки

Крупчинський А. І.

Єврейське питання у публіцистиці Степана Фенцика.....33

Секція: Юридичні науки

Зінченко О. В.

Політико-правовий профіль Афганістану. 37

Кононенко М. О.

Установчі (статутні) акти як міжнародно-правова основа
врегулювання спорів, сторонами яких є міжнародні організації 39

Удовенко Ю. О.

Протидія земельному рейдерству: правові виклики 45

Секція: Філологічні науки

Баран Д. А.

Лінгвістичні особливості медіамемів як нового жанру медіатексту
(на матеріалі англomовних онлайн-ресурсів).....49

Чернишова Т. О., Ящук А. Р.

Жанр воєнно-політичної промови в сучасній
українській риториці.....53

Чоловська О. О.

Вербальні та невербальні стратегії конструювання
власного «Я» у текстах автобіографії.....59

Секція: Державне управління

Чурсінов О. А.

Особливості мотивації державних службовців України в умовах
воєнного стану. 63

Секція: Національна безпека

Романюк А. А.

Соціально-безпекові аспекти цивільно-військового
співробітництва під час воєнного стану.....66

Секція: Мистецтвознавство

Зінченко В. О.

«Фіти знаменного розспіву» Б. Карастоянова: специфіка
систематизації фіт.....67

Секція: Соціальні комунікації

Павлюх М. В.

Польський жіночий літографічний часопис Львова «Legunka»
(«Легунка») 69

Секція: Міжнародні відносини

Коротков Д. С.

Глобальні трансформації та еволюція міжнародного порядку:
погляд теорій міжнародних відносин.....74

Кравченко А. О.

Трансформація політики НАТО у XXI столітті: від стримування
до партнерства в умовах глобальної багатополярності.....78

Кузь О. М., Требін М. П.	
Китайський вектор: глобальна експансія через ініціативу «Один пояс – один шлях».....	82
Михайлова А. Є.	
Ренесанс політичного реалізму як відповідь на системний крах ліберального міжнародного порядку.....	89
Моїсеєнко П. О.	
Революція Гідності та її геополітичні наслідки	93
Предибайло П. В.	
Аналіз праворадикальних наративів у соціальній мережі X: приклад Великої Британії.....	96
Теслюк К. Ю.	
Особливості діяльності міжнародних неурядових організацій в Україні в умовах війни.....	101
Тихомирова Є. Б.	
Crisis diplomacy: визначення, засоби та перспективи розвитку.....	104
Хромов В. О.	
Вплив глобальних медіа на розвиток сучасної системи міжнародних відносин.....	108
Шихаміров М. Н.	
Геополітична еволюція Сполучених Штатів: від доктрини Монро до концепції «лідера вільного світу».....	113

Наукове видання

РЕАЛЬНІСТЬ У РЕЖИМІ КРИЗИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТУДІЇ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 27 березня 2026 р.)

Редактор *Т. О. Чернишова*

Підписано до друку 31.03.2026. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 6,9. Обл.-вид. арк. 6. Тираж 100 пр. Зам. № 635

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, м. Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017